

A close-up photograph of a hand holding a ripe red strawberry. The strawberry is bright red with small seeds and a green stem with leaves. The hand is positioned above a rough, grey rock covered in small patches of green moss. The background is blurred, showing green foliage.

Uppdaterad 2017-05-22

Hållbarhetsstrategi för miljö och klimat

Innehåll

Vår vision visar riktningen	3
Inledning och syfte.....	4
Fokusområden	6
Vårt sätt att arbeta - struktur och omfattning.....	10
Allmänt	10
Arbetets fyra delar	11
Slutord	12

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Fastställt datum: 2017-06-21

Dokumentet gäller till och med: Tills vidare

Dokumentet gäller för: Alla nämnder, bolag och förvaltningar

Dokumentansvarig: Miljö- och byggförvaltningen, miljö- och byggchef Urban Ledin

Diarienummer: KS 2017/146

Plan anger inriktning och konkreta mål i en fråga av större vikt. Den är vägledande för beslut och styrning. Planen tar inte ställning till utförande eller metod. Har en begränsad giltighetstid och ska följas upp. Exempel på plan kan vara Bostadsförsörjningsplan. Beslutas av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller nämnd.

Policy är ett kortfattat dokument på en övergripande nivå om specifika, strategiskt viktiga områden. Den är vägledande för beslut och styrning. Policy tar inte ställning till utförande eller metod. En policy är vanligtvis långvarig, och gäller tills vidare. En policy bör konkretiseras i andra styrdokument, oftast i riktlinjer. Exempel på policy kan vara Upphandlingspolicy och Kommunikationspolicy. Beslutas av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller nämnd.

Handlingsplan är en sammanställning av aktiviteter som tillsammans ska leda till att uppnå mål. Den visar konkret vad som ska göras inom ett visst område, vem/vilka som ansvarar för uppgiften, ekonomiska konsekvenser samt när det ska vara klart alternativt när det ska följas upp. Omsätter ofta inriktningen i planen till konkreta åtgärder. Exempel på handlingsplan kan vara Handlingsplan för nybyggnation av flerfamiljshus på Åsmyren. Beslutas av kommunchef, förvaltningschef eller ledningsgruppen.

Riktlinjer är den mest konkreta formen av styrdokument. Ett dokument som innehåller en anvisning eller rekommendation för hur exempelvis en policy ska uppnås. Riktlinjer avser främst frågor rörande ren verkställighet. Riktlinjer kan betraktas som en slags handbok som ska ange ramarna för vårt handlingsutrymme i en viss fråga. Gäller tillsvidare vilket innebär att gamla riktlinjer måste upphävas när de blir inaktuella. Exempel på riktlinjer kan vara Riktlinjer för användande av sociala medier. Beslutas av kommunchef, förvaltningschef eller ledningsgruppen.

Vår vision visar riktningen

Vår vision beskriver riktningen för Forshaga kommun och de kommunala bolagen.

Forshaga barnkommun: I våra barn finns framtiden och vi bygger ett samhälle för nuvarande och kommande generationer. Genom hållbara, långsiktiga och ansvarstagande lösningar får vi en attraktiv och trygg kommun även i framtiden.

Vår strategiska plan pekar ut målområden

Den strategiska planen hjälper oss att arbeta i visionens riktning. I den pekar vi ut prioriterade målområden och övergripande mål. Den beskriver också hur vår ekonomi- och verksamhetsstyrning ser ut. På så sätt planerar vi vårt arbete för de vi är till för - forshagaborna. Miljö- och klimatstrategin kompletterar den strategiska planen genom att ge en övergripande vägledning till de olika verksamheterna i hållbarhetsarbetet genom att visa vilka fokusområden som kommunen prioriterar.

Verksamheternas hållbarhetsarbete ska tydliggöras i ett strukturerat arbetssätt. Varje verksamhet gör en analys av sin miljöpåverkan samt tar fram och genomför åtgärder enligt en handlingsplan. För att lära och förbättra följs åtgärderna upp årligen och verksamheterna rapporterar sitt miljöarbete i sin årsredovisning. En sammanfattande bild av hur miljöarbetet fortlöper och vad som har uppnåtts inom den kommunala koncernen ska ges i årsredovisningen för Forshaga kommun.

Utifrån vår styrmodell ska respektive verksamhet organisera sig och verka för att visionen och de av kommunfullmäktige antagna målen nås. Syftet är att påverka beteenden i organisationen mot ett önskat resultat i både ekonomisk och kvalitativ mening, liksom att säkerställa att resurserna används på bästa sätt.

Styrmodell

Inledning och syfte

Miljö- och klimatfrågan är både en global och lokal fråga. För att nå en hållbar samhällsutveckling krävs insatser på alla nivåer. Forshaga kommun är en del av Värmland, en del av Sverige och, i det storskaliga perspektivet, även en del av EU och FN. Vi bor alla på planeten jorden och vi måste alla hjälpas åt att lämna över den i bästa möjliga skick till kommande generationer.

På den lokala nivån är Forshaga kommun en viktig aktör i arbetet. Kommunen driver flertalet verksamheter vilka påverkar miljön och klimatet på olika sätt. Kommunen har även en mycket viktig roll som samhällsutvecklare där den kommunala organisationens olika förvaltningar och bolag behöver verka åt samma håll för att kommunens klimatmål ska kunna nås. Utgångspunkten är en gemensam vision och målbild där de kommunalt anpassade klimatmålen är en del av kommunens strävan att nå en hållbar framtid.

Miljö- och klimatstrategin för Forshaga kommun utgår från de globala hållbarhetsmålen samt de nationella och regionala miljömålen vilka kopplas till kommunens övergripande mål och målområden. Miljö- och klimatstrategin ska vara bindande för arbetet med miljö och klimatfrågor inom kommunen som organisation men även vägledande för andra verksamheter inom kommunens gränser.

Syftet med fastställandet av en miljö- och klimatstrategi är att den ska utgöra grunden för ett strukturerat långsiktigt hållbart miljö- och klimatarbete inom hela organisationen. Den kommer därmed att arbeta fram en åtgärdsplan för att tydliggöra inom vilka områden som kommunen i första hand ska arbeta med och på vilket sätt det kan ske. På vissa områden tas särskilda planer fram som avfallsplan och kemikalieplan. Naturvårdsplanens åtgärder ligger med i miljö- och klimatstrategin men i övrigt ligger även denna som en särskild plan. Åtgärdsplanen ska revideras och följas upp årligen.

Genom att arbeta enligt miljö- och klimatstrategin bidrar Forshaga kommun till att FN:s globala hållbarhetsmål, nationella miljömålen, såväl som Värmlandsstrategins miljörelaterade miljömål, kan uppnås.

Forshaga kommun har ett övergripande klimatmål att vara klimatneutrala 2030. Det finns också en framtidsbild att våra barn är framtiden och att vi då måste ha ett öppet samhälle där alla kan leva ett rikt liv och där resurser används på ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbart sätt.

Riksdagen har beslutat om de 16 nationella miljö kvalitetsmål som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

1.

2.

3.

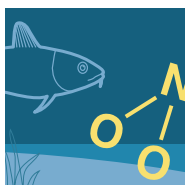
4.

5.

6.

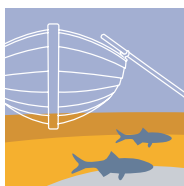
7.

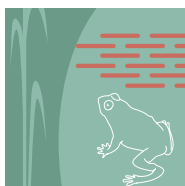
8.

9.

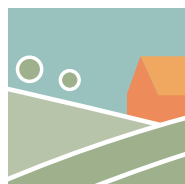
10.

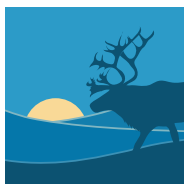
11.

12.

13.

14.

15.

16.

1. Begränsad klimatpåverkan
2. Frisk luft
3. Bara naturlig försurning
4. Giftfri miljö
5. Skyddande ozonskikt
6. Säker strålmiljö
7. Ingen övergödning
8. Levande sjöar och vattendrag
9. Grundvatten av god kvalitet
10. Hav i balans samt levande kust och skärgård
11. Myllrande våtmarker
12. Levande skogar
13. Ett rikt odlingslandskap
14. Storslagen fjällmiljö
15. God bebyggd miljö
16. Ett rikt växt- och djurliv

Fokusområden

Med fokusområden avses områden dit organisationen koncentrerar sina insatser när förbättringar ska genomföras. Val och prioritering av fokusområden grundar sig på en bedömning av organisationens svaga och starka sidor samt omvärldsfaktorer som påverkar oss. Efter genomförd/reviderad nulägesutredning kan utvalda fokusområden förändras.

Inom varje fokusområde ska varje verksamhetsområde plocka fram verksamhetsmål och handlingsplaner kopplade till dessa. Dessa ska vara tidsatta över en bestämd tid. Följande fokusområden har valts ut som de initialt viktigaste:

1

Minskad klimatpåverkan med frisk luft och rent vatten

Forshaga kommun arbetar aktivt med att minska klimatpåverkan och utgår från det kommunövergripande klimatmålet att vara klimatneutrala 2030. Vi måste minska våra utsläpp av växthusgaser och för det krävs att energianvändningen och användningen av fossila bränslen minskar, minska avfallet och sortera mer, ett hållbart resande och för energiförsörjningen en övergång till förnybara energikällor.

Vi ska skapa förutsättningar för en hållbar livsstil för kommunens invånare som gör det attraktivt och hållbart långsiktigt att bo och verka i Forshaga kommun. Det kan vi göra genom med-

borgardialoger, rådgivning och arrangemang på tema hållbar livsstil, hållbart resande, klimat, miljö och energi.

Luftkvaliteten ska bibehållas och förbättras genom att verka och skapa förutsättningar för att fler väljer att gå, cykla eller åka kollektivt. Bevara och utveckla tätortsnära skogar för både bättre luft och en attraktivare kommun att bo i.

I Forshaga kommun ska alla ha tillgång till dricksvatten av god kvalitet nu och i framtiden. Här finns förutsättningar för att producera ett bra dricksvatten och på ett hållbart sätt utnyttja kom-

munens vattenresurser, kommunens sjöar och vattendrag och våra viktiga grundvattenförekomster.

Fokusområdet är kopplat till miljömålen *begränsad klimatpåverkan, frisk luft, grundvatten av god kvalitet, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag* samt *bara naturlig försurning*.

Fokusområdet är dessutom kopplat till kommunens övergripande målområden *hållbar utveckling* och *attraktiv kommun*.

2

Internt miljö- och klimatarbete

Kommunen driver många olika verksamheter vilka påverkar miljön och klimatet på olika sätt. Kommunen har även en mycket viktig roll som samhällsutvecklare. Det är också viktigt att kommunen är drivande i arbetet och involverar invånare, näringsliv och andra organisationer i arbetet.

Konsumtionen av varor och tjänster orsakar stora klimatutsläpp. Genom att arbeta med klimatsmart upphandling och samverka med andra kommuner kan vi påverka och minska våra klimatutsläpp. Genom gröna finanser, det vill säga medvetna ekonomiska placeringar och lån, kan kommunkoncernen bidra till en klimatsmart finanssektor. Vi i

kommunen ska alltid arbeta för en hållbar livsstil genom hållbar konsumtion, hållbart resande, hållbart byggande och avfallsminimering.

Kommunen ska gynna förnybara bränslen i den egna fordonsflottan, inköp av bilar som använder förnybara bränslen och planera en infrastruktur för förnybara bränslen som exempelvis laddning av elbilar. Dessutom ska vi minska våra bränslekostnader genom effektiva och klimatsmarta tjänsteresor.

I allt planarbete ska vi ha en hållbar och klimatsmart fysisk planering där energiplanering inkluderas i översiktsplanen som gör att bebyggelse och

energianvändning kopplas samman. Kommunkoncernens fastighetsbestånd ska minska sitt klimatavtryck, göra energieffektiviseringar och öka andelen förnybar energi.

Fokusområdet är kopplat till miljömålen *begränsad klimatpåverkan, frisk luft, grundvatten av god kvalitet, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag* och *bara naturlig försurning*.

Fokusområdet är dessutom kopplat till kommunens övergripande målområden *hållbar utveckling, attraktiv kommun, finansiella perspektivet* samt *medarbetar- och arbetsgivarperspektivet*.

3

Giftfri miljö

I kommunens verksamheter används dagligen många typer av kemikalier. Farliga kemikalier riskerar att läcka från produkter, varor, byggnader mm som hamnar i miljön för att sedan tas upp av djur, växter och människor.

Kommunen ska arbeta aktivt med att fasa ut de ämnen som är skadliga, detta för att på en samhällsnivå minska risken för hälsoproblem, miljöskador och skapa en trygg uppväxt för våra barn.

De kommunala verksamheterna ska köpa varor och produkter enligt försiktighetsprincipen vid upphandlingar. Kemikalier som är extra farliga och som

återfinns på officiella utfasningslistor ska inte få finnas vid nybyggnationer, renoveringar samt vid inköp av nya varor. Vissa redan befintliga varor, såsom inredning i förskolor, ska inventeras och bytas ut, om de medför en hälsorisk. Maten som serveras till barn och äldre ska till stor del vara ekologisk och/eller närproducerad. På så sätt kan kommunen påverka att mindre konstgödsel och bekämpningsmedel används ute på åkrarna.

Kemikaliefrågan är komplex och ny forskning tillkommer ständigt, därför finns mer ingående mål och åtaganden samlat i en separat kemikalieplan. Fokusområdet är kopplat till miljömå-

len *giftfri miljö, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, bara naturlig försurning* samt *ingen övergödning*.

Fokusområdet är dessutom kopplat till kommunens övergripande målområden *hållbar utveckling* och *attraktiv kommun*.

4

Värna naturen och biologisk mångfald

Naturen, den biologiska mångfalden och friluftslivet ska värnas och utvecklas i Forshaga kommun. Naturen har en stor påverkan på oss människor inte bara för att tillfredsställa våra behov av material och mat utan också för att få oss att återhämta oss och att må bra.

Forshaga kommun äger ca 800 ha skog. En del skog ligger långt från bebyggelsen och annan närmre. Att ha en god planering är viktig för att man i förväg ska kunna bestämma hur de olika skogsområdena ska skötas och bevaras. Det är även viktigt att människor i kommunen ska ha tillgång till skogsområden så att de på ett lättvindigt sätt kan nå naturen och tysta platser var de än bor.

Ängs- och naturbetesmarker är betydelsefulla i landskapet eftersom dessa marker hyser en stor biologisk mångfald. Denna viktiga biotop har varit på tillbakagång i Forshaga kommun

de sista decennierna. Så även i övriga Sverige. Kommunen har en viktig roll när det gäller att bevara och utveckla dessa marker på ett direkt sätt. Men också genom vad vi väljer att köpa in för typ av livsmedel påverkar dessa marker indirekt. Närproducerat och svenska livsmedel påverkar dessa marker positivt. Kommunen ska även verka för att beten som upphört åter ska komma till stånd. Så som har skett vid Katrineberg och runt Torptjärn, där den rödlistade Ävjepilörten finns, vilken är helt beroende av bete och kornas tramp i vattenbrynet för att överleva.

Det finns många sjöar i Forshaga kommun. Människan påverkar vattnet mycket både lokalt men också genom diffusa utsläpp och långtransporterande luftföroreningar. Grundvattnet påverkas mycket av hur vi bygger och planerar vårt samhälle. Att vattnet har en god status och en hög kvalitet är

en viktig fråga för oss människor men också för den biologiska mångfalden.

Norra Hyn är kommunens mest fågelrika sjö. Sjön är en viktig rastlokal för flyttande fåglar men också som en häckningslokal för många andra fåglar. Sjön omges av en mosaik av olika skogstyper och jordbrukslandskap vilket gör detta område så attraktivt för många fåglar. Här finns vandringsleder och fågeltorn som gör att man kan njuta av denna vackra plats och fåglarnas skådespel.

Fokusområdet är kopplat till miljömålen *levande skogar*, *ett rikt odlingslandskap*, *myllrande våtmarker* samt *ett rikt växt- och djurliv*.

Fokusområdet är dessutom kopplat till kommunens övergripande målområden *hållbar utveckling* och *attraktiv kommun*.

5

Hållbar samhällsutveckling - mark, byggande och boende

Forshaga kommun ska arbeta för en hållbar samhällsutveckling och ett hållbart och hälsosamt liv. Begreppet hållbar utveckling omfattar tre dimensioner; miljö, ekonomi och sociala förhållanden. De tre dimensionerna stärker ömsesidigt varandra. Önskemål om var man vill bo eller utveckla verksamheter krockar ibland med hållbarhetsaspekterna. Därför jobbar vi efter framtagna planeringsunderlag och riktlinjer för att hantera olika intressen för markanvändning.

Kunskapen och medvetenheten om klimathotet ökar ständigt och kommunens arbete med miljö- och klimat är oerhört viktigt för att möjliggöra fortsatt bebyggelse i attraktiva lägen.

Samhällsplanering sker i hög utsträckning ur ett barnperspektiv, det som är bra för barnen är bra för alla. Vid planering av utveckling av Forshaga kommun måste hänsyn tas till vårt nuvarande samhälle genom att ta tillvara på befintliga byggnader samt kulturhistoriskt värdefulla byggnader och miljöer. Genom varsamhet och hushållning bevarar och brukar vi miljön så att historisk mångfald tas tillvara och

där skador på kulturmiljöer och kulturföremål inte uppstår.

Den befintliga infrastrukturen i form av vägar, cykelleder, ledningar för vatten och avlopp, fibernät, energiförsörjning och avfallshantering ska beaktas när vi planerar nya bostäder och verksamheter. Det ska vara enkelt att välja miljövänliga transportmedel och kollektivtrafik i vår kommun då vi har bra cykelleder och tillgång till buss som avgår mot både Karlstad och Deje.

Våra bostäder och verksamheter planeras och utformas på ett miljöanpassat sätt samtidigt som vi hushållar med mark, vatten och andra resurser. Bostäder och verksamheter förses med energisnåla och miljövänliga uppvärmnings- och driftlösningar med förnyelsebar energi i fokus. Vi förordar även miljövänliga materialval vid byggnation.

Vid byggnation undersöks det om det finns markföroreningar för att på så sätt förebygga eventuella hälso- och miljöproblem. Vi ser också till att riktvärden för buller följs. Vi förespråkar ekosystemtjänster i samhällsplaneringen då naturens ekosystem bidrar till vårt

välbefinnande. En grön infrastrukturplan kommer att tas fram.

Det ska finnas plats för lek och rekreation i den offentliga miljön och den ska ha hög tillgänglighet för alla invånare. Våra offentliga miljöer ska också kännas trygga och ge utrymme för sociala möten. De tätortsnära grönytorna bidrar till en god hälsa för våra invånare och vi värnar om den biologiska mångfalden i naturen. Grönytorna i och runt våra tätorter bevaras och utvecklas så långt som möjligt i enhetlighet med den gröna infrastrukturplan.

Fokusområdet är kopplat till miljömålen *god bebyggd miljö, giftfri miljö, begränsad klimatpåverkan och frisk luft*.

Fokusområdet är dessutom kopplat till kommunens övergripande målområden *hållbar utveckling och attraktiv kommun*.

Vårt sätt att arbeta - struktur och omfattning

Denna strategi beskriver och fastställer det ledningssystem för hållbar utveckling som ska användas av samtliga organisatoriska enheter som tillhör Forshaga kommun, både förvaltningar och bolag. Strategin följer den svenska standarden SS854000:2014. Den omfattar därför den hållbara utvecklingens alla tre dimensioner - den ekologiska, den sociala och den ekonomiska.

Samtliga förvaltningar och bolag ska dessutom vara certifieringsbara enligt den internationella standarden SS-EN ISO14001:2015. Att arbeta enligt ledningssystemet SS-EN ISO14001:2015 gör att vi alla blir mer miljömedvetna vilket ger fördelar som större effektivitet, engagerade medarbetare, hushållning med våra resurser vilket på så sätt sparar pengar.

Till strategin kommer en åtgärdsplan att kopplas tillsammans med en rad stödande, styrande och redovisande dokument. Strategin och tillhörande dokument är tillgängliga på intranätet och är därmed att betrakta som aktuella versioner av samtlig dokumentation. Utskrifter från intranätet ska betraktas som aktuella endast den dag då de skrivs ut.

Allmänt

Värdegrunden är grunden i allt vårt arbete. Värdegrunden är vårt gemensamma förhållningssätt kring hur vi ska utföra vårt uppdrag. Den bygger på att vi är till för invånarna i Forshaga kommun. Kommunen ska vara en bra plats att bo, leva och verka på. Vår roll är att skapa bästa möjliga förutsättningar för det.

Organisationen är därför ansvarig för sin påverkan på samhället, ekonomin och miljön. Organisationen ska vara transparent vad gäller beslut och aktiviteter. Organisationen ska uppföra sig etiskt, respektera de mänskliga rättigheterna samt respektera, bemöta och beakta sina intressenters intressen. Organisationen ska slutligen lägga stor vikt vid ett tydligt och kompetent ledarskap som uppmuntrar till ständiga förbättringar i en lärande miljö.

Samordningsgrupp för det strategiska arbetet är ledningsgruppen där samtliga verksamhetsområden finns representerade. För att hållbarhetsarbetet ska fungera krävs tydliga rutiner och processer som styr de olika aktiviteterna i ledningssystemet. I samordningsgruppens ansvar ingår att ta fram och förankra de styrmedel som krävs för att hållbarhetsarbetet ska fungera effektivt och målinriktat.

Ledningsgruppens funktion i detta sammanhang är att:

- Samordna arbetet med att införa ett ledningssystem för hållbar utveckling
- Samordna arbetet med att ta fram anpassade rutiner och processer för hållbarhetsarbetet
- Planera och genomföra samråd med intressenter
- Verka som kompetensresurs
- Samordna arbetet med nulägesutredningen
- Bereda underlag och förslag till den politiska ledningen
- Regelbundet rapportera resultat och utfall från arbetet till den politiska ledningen
- Koordinera hållbarhetsarbetet mellan olika verksamhetsområden, intressenter och den politiska ledningen.

Arbetets fyra delar

Det strategiska arbetet indelas i fyra delar

1. Planera
2. Införa och tillämpa
3. Utvärdera och rapportera
4. Analysera och förbättra

1. Planera

Planeringsprocessen är en omfattande del av de fyra stegen vid införande och utveckling av ett ledningssystem för hållbar utveckling. Nulägesutredningen utgör det första steget i planeringsarbetet. Nulägesutredningen kan betraktas som en "nollmätning", det vill säga en gapanalys, mellan den nuvarande situationen och en framtida önskvärd situation. Först när det finns en objektiv bild över organisationens hela påverkan, såväl positiv som negativ, finns det möjlighet att ta ställning till vilka områden som organisationen bör och kan prioritera i det fortsatta hållbarhetsarbetet. Samtliga förvaltningar och bolag ska därför genomföra denna nulägesredovisning med utgångspunkt från SS 854000 samt sin egen verksamhet.

2. Införa och genomföra

Den här delen går från nulägesbeskrivning till förverkligande av åtgärdsplanen. Införandeprocessen följer det ordinarie verksamhetsåret med budgetarbete. Återkoppling och rapportering kommer att ske i samband med budgetprocessen. Det innebär att behov av materiella, ekonomiska och personella resurser kommer att tas upp i ordinarie verksamhetsplanering.

Organisationens strategiska arbete behöver förankras och medvetandegöras. I ett bredare organisationsperspektiv handlar det om två begrepp

- medvetande och kompetens. Medvetande berör hela organisationen, oavsett vilken roll personen har, medan kompetens handlar om de funktioner och roller som har en avgörande betydelse för hållbarhetsarbetet.

Kommunikationen berör alla skeden av ledningssystemets införande - planera, införa och tillämpa, utvärdera och rapportera samt analysera och förbättra. Ledningssystemets funktion, effektivitet och resultat är beroende av en väl fungerande kommunikation.

Samtliga styrande och redovisande dokument ska utformas så att de kan integreras med den ordinarie verksamheten. Att integrera en handlingsplan kan innebära att befintliga aktiviteter och funktioner i verksamheten utvecklas och anpassas så att handlingsplanen blir en del av den ordinarie verksamheten.

3. Utvärdera och rapportera

När åtgärdsplanen har realiserats och aktiviteter och åtgärder har införts, behöver arbete och resultat löpande följas upp och utvärderas. Utgångspunkten för uppföljningen är de mål och nyckeltal som organisationen har formulerat, övergripande och verksamhetsspecifika. Att regelbundet hantera avvikelser och genomföra korrigerande åtgärder är av stor vikt för att inom rimlig tid vidta åtgärder när utfall och resultat avviker från det förväntade.

Internrevision ska därför genomföras årligen inom hela organisationen. Internrevision kan i det här fallet beskrivas som en internkontroll av ledningssystemets funktion och kommunens hållbarhetsarbete. Denna form av internrevision ska inte sammanblandas med annan revisionsverksamhet som genomförs utan ska ske av personer anställda inom organisationen med kompetens att bedöma ledningssystemets funktion och effektivitet. Revisionerna ska ske mot standarden ISO 14001. Det är dock viktigt att de som utför revisionerna inte reviderar sin egen verksamhet. Revisionsrapporterna ska tillställas kommunledningen och resultatet ska tas med i årsredovisningen som en form av hållbarhetsredovisning.

4. Analysera och förbättra

Ledningens genomgång av resultatet av det systematiska hållbarhetsarbetet ska hållas en gång om året i samband med bokslutsarbetet och den årliga verksamhetsredovisningen. Genomgången ska först ske i ledningsgruppen så att resultatet därefter kan beredas och presenteras för kommunstyrelsen.

Förbättringar omfattar både det systematiska arbetet i sig och den hållbarhetsprestanda som arbetet ska leda till.

Slutord

Miljö- och klimatstrategin fokuserar på den ekologiska hållbarheten. Vi måste minska våra klimatpåverkande utsläpp eftersom konsekvenserna av vårt handlande skapar stora problem, både lokalt och globalt. För att nå en hållbar samhällsutveckling krävs insatser på alla nivåer i kommunen men även att vi skapar förutsättningar för en hållbar livsstil för kommunens invånare. Vi erbjuder ett rikt natur- och friluftsliv där vi kan återhämta oss och må bra. Vi har även tillgång till vattennära upplevelser på både Klarälven och vid våra vackra småsjöar.